

VERRUIMING WESTERSCHELDE

TRACTAAT VAN 17 JANUARI 1995

3^e VOORTGANGSRAPPORT

PERIODE 1 JANUARI 2001 TOT EN MET 30 JUNI 2001

**Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Administratie Waterwegen en Zeewezen**

**Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Directie Zeeland**

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Hoofdstuk 1: Vergunningen
- Hoofdstuk 2: Stand van zaken
- Hoofdstuk 3: De kostprijs
- Hoofdstuk 4: Aanpassingen aan en verduidelijkingen in het Verruimingsverdrag
- Hoofdstuk 5: Aanbevelingen van Rekenhof en Rekenkamer
- Colofon

Inleiding

Met het uitbrengen van halfjaarlijkse voortgangsrapportages worden zowel het Vlaamse als het Nederlandse Parlement geïnformeerd over de uitvoering van het 'Verdrag inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde' (Verdrag van 17 januari 1995).

Het voorliggende voortgangsrapport is het derde in zijn reeks en bestrijkt de periode 1 januari 2001 tot en met 30 juni 2001 en werd opgemaakt door de Vlaamse Administratie Waterwegen en Zeewezen en de Nederlandse Rijkswaterstaat Directie Zeeland.

Voor zover nodig zij verwezen naar de eerder verschenen voortgangsrapporten.

Hoofdstuk 1 : Vergunningen

Voor het door Vlaanderen uitvoeren van *onderhoudsbaggerwerkzaamheden* in de vaargeul van de Westerschelde, zijn vanwege de Nederlandse overheid een tweetal bescheiden benodigd.

Ten eerste is er per 1 januari 2001 een 'Memorandum van Overeenstemming inzake de uitvoering van onderhoudsbaggerwerken in de vaargeul van de Westerschelde', van kracht. Dit Memorandum is namens de bevoegde Nederlandse en Vlaamse minister ondertekend door respectievelijk de Nederlandse Directeur-Generaal van de Rijkswaterstaat en de Vlaamse Directeur-Generaal van de Administratie Waterwegen en Zeewezen. In dit Memorandum zijn met name morfologisch getinte bepalingen opgenomen met betrekking tot het onderhouden van de verwezenlijkte diepten.

Ten tweede is voor het terugstorten van onderhoudsbaggerspecie in de Westerschelde, vergunning vereist op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). Tot en met 30 juni 2001 was de Vergunningwet Westerschelde (Wet van 17 juni 1997) van kracht waarin de Wvo-vergunning was ondergebracht. Per 1 juli 2001 diende Vlaanderen derhalve over een nieuwe Wvo-vergunning te beschikken.

In maart 2001 is door de Nederlandse Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat een Wvo-vergunning verleend aan de Vlaamse Regering (vertegenwoordigd door de Vlaamse Minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie). De gemeenten Vlissingen en Terneuzen en de Taakgroep Westerschelde alsmede de Zeeuwse Milieufederatie, hebben tegen deze Wvo-vergunning beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De eerste drie appellanten hebben hun beroep vergezeld doen gaan van een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening.

Hoofdstuk 2 : Stand van zaken

Met ingang van dit derde voortgangsrapport zal voortaan eveneens aandacht worden besteed aan de ingebrekestelling van Nederland door de Europese Commissie betreffende de natuurherstelwerken.

1. Opruimingswerken

Opruimingswerken in Nederland

Het ontwerp van het bestek ZL-4797 (bevattende het grootste deel van de nog te ruimen wrakken en obstakels) is door Rijkswaterstaat Directie Zeeland opgesteld en vervolgens overgemaakt aan de Administratie Waterwegen en Zeewezen. De Administratie Waterwegen en Zeewezen heeft het ontwerp van het bestek - na een controle - doorgeleid voor verdere goedkeuring.

Opruimingswerken in Vlaanderen

Het wrakkenonderzoek in het Scheur (Vlaamse Kust) werd gedurende het eerste halfjaar van 2001 voortgezet. Een drietal wrakken werden vrijgebaggerd waarna op 11 juni 2001 de eigenlijke bergingswerkzaamheden zijn gestart.

2. Oeververdedigingswerken

De oeververdediging langs de Overloop van Valkenisse is op 24 januari 2001 openbaar aanbesteed. De lengte van het te bestorten gebied bedroeg 1500 meter. De bestortingswerkzaamheden zijn aangevangen op 17 april 2001. Het werk diende uiterlijk 23 november 2001 te worden opgeleverd. Op basis van monitoring zal worden bekeken of deze oeververdediging in de toekomst alsnog verlengd zal moeten worden met 1500 meter, eventueel met nog eens 3000 meter extra.

Uit monitoring van de in een eerder stadium aangelegde oeververdediging in het Nauw van Bath, blijkt dat bij deze oeververdediging verdiepingen optreden en de slikken afnemen. Wellicht dat op termijn aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

3. Natuurherstelwerken

Buitendijkse (rivierzijde) natuurcompensatieprojecten (categorie A)

In het eerste halfjaar van 2001 stonden twee projecten centraal, namelijk de bescherming van het Zuidgors (Zuid Beveland) en de bescherming van het Schor van Waarde inclusief de restanten van het Verdronken dorp Valkenisse (Zuid Beveland). Nadat aanvankelijk diverse beschermingsmaatregelen zijn bestudeerd en afgewogen, heeft Rijkswaterstaat Directie Zeeland - onder invloed van belangrijke actoren uit de regio - besloten af te zien van een bescherming van het Zuidgors.

Voor de uitvoering van het project Schor van Waarde, dat aanvankelijk onder voorbehoud in het Natuurcompensatieprogramma Westerschelde was opgenomen, is veel onderzoek verricht naar de morfologische situatie in het gebied. Op basis hiervan zijn mogelijke beschermingsmaatregelen vastgesteld.

Een derde project betrof het broedgebied Terneuzen. De slechte gezondheid van de bestaande visdievenkolonie vormde de aanleiding om voorlopig af te zien van een beoogde uitbreiding van dit broedgebied.

Binnendijkse (landzijde) natuurcompensatieprojecten (categorie B)

De realisatie van de binnendijkse categorie B-projecten (projecten direct grenzend aan de Westerschelde), vorderde naar wens. Het betreft hier de projecten Rammekenshoek (Walcheren), Margarethapolder (Zeeuwsch Vlaanderen), Den Inkel en Oosterzwakepolder (beide Zuid Beveland). Het accent bij deze projecten heeft gelegen op de grondverwerving en de planvorming, maar in beperkte mate hebben ook inrichtingsmaatregelen plaatsgevonden. Door de uitvoering van categorie B-projecten kon er tot medio 2001 circa 177 ha extra natuurgebied binnendijks worden aangelegd. Circa 100 ha hiervan betreft natte natuur. Daarnaast is er aansluitend op het project Rammekenshoek een buitendijks sluftergebied van 10 ha aangelegd ter plaatse van een voormalig slibdepot.

Binnendijkse (landzijde) natuurcompensatieprojecten (categorie C)

Met de uitvoering van de categorie C-projecten wordt een extra kwaliteitsimpuls beoogd voor de uitvoering van het Natuurbeleidsplan en het krekenerherstel, doordat het aandeel natte natuur fors wordt uitgebreid (circa 600 ha extra natte natuur). Hierdoor wordt de ornithologische functie van de Westerschelde versterkt. Met voorfinanciering uit het Natuurcompensatieprogramma Westerschelde verloopt de grondverwerving van deze projecten voortvarend. Na een prioritering in de projecten is een aantal inmiddels uitgevoerd of in uitvoering. Zo is de realisatie van het project Sophiapolder in 2001 afgerond en is gestart met de uitvoering van de projecten Inlaag Hoofdplaat en Linie Midden (alle Zeeuwsch Vlaanderen).

4. Ingebrekestelling betreffende de natuurherstelwerken

Bij brief van 19 februari 1998 heeft de Europese Commissie de Nederlandse regering in gebreke gesteld in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. Daarbij werd onder meer verwezen naar de (op 27 februari 1998) gesloten Bestuursovereenkomst Natuurcompensatie Westerschelde.

De Nederlandse regering heeft bij brief van 23 april 1998 op deze ingebrekestelling gereageerd. Vervolgens heeft de Europese Commissie bij brief van 7 mei 2001 op de brief van de Nederlandse regering gereageerd met een aanvullende ingebrekestelling. In deze aanvullende ingebrekestelling stelt de Europese Commissie dat Nederland haar verplichtingen uit artikel 4, lid 4 van de Vogelrichtlijn en uit artikel 6, derde en vierde lid van de Habitatrichtlijn niet is nagekomen. Het antwoord van de Nederlandse regering op deze aanvullende ingebrekestelling is in het tweede halfjaar van 2001 aan de Europese Commissie gezonden.

5. Verruimingswerken

De baggerwerkzaamheden in verband met de noordelijke verplaatsing van het vaarwater in de Wielingen (dit als gevolg van de beslissing het wrak van het s.s. Fort Maisonneuve niet te ruimen), zijn in de maand juni 2001 uitgevoerd. Met het gereedkomen van deze baggerwerkzaamheden, is de volledige verruiming van de Westerschelde voltooid.

6. Hymedis

In november 2000 werd een oproep tot kandidaten voor het oprichten en exploiteren van Hymedis uitgeschreven volgens de Belgische onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking. Deze oproep werd zowel in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen als in het Belgische Bulletin der Aanbestedingen aangekondigd.

Op 5 januari 2001 vond de opening plaats van de binnengekomen kandidatuurstellingen. Er werden elf kandidatuurstellingen ontvangen die allen regelmatig waren. Door een Vlaams-Nederlandse beoordelingscommissie werden uiteindelijk zes kandidaten geselecteerd. Het gehele dossier - bestaande uit de motivering van de selectie van de zes kandidaten en het bestek - werd aan de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie overgemaakt voor een tussentijdse goedkeuring.

Hoofdstuk 3 : De kostprijs

Het hierna opgenomen Overzicht van de kosten voor de Verruiming van de Westerschelde, is geactualiseerd tot en met 30 juni 2001. De opgenomen bedragen zijn gecumuleerd en geven als zodanig de volledige financiële toestand weer op 30 juni 2001.

In het Overzicht is voor de werken uit te voeren door Nederland ook de BTW-verhoging per 1 januari 2001 van 1,5% verdisconteerd.

Overzicht van de kosten voor de Verruiming van de Westerschelde
(toestand op 30 juni 2001)

	uitgevoerd	nog uit te voeren
Wrakruiming		
- in Vlaanderen	12.177	13.504
- in Nederland	<u>44.956</u>	<u>62.363</u>
	57.133	75.867
Oeververdedigingswerken		
- in Nederland	32.348	8.810 + p.m. (1)
Natuurherstelwerken		
- in Nederland	23.919 (2)	7.391 (2)
Baggerwerken		
- in Vlaanderen	26.676	
- in Nederland	<u>51.098</u>	4.117
	77.774	
Diversen		
- Leges	275	
- Hymedis		2.330 (3)
Algemeen totaal	191.449	98.515

Alle prijzen zijn in duizend Euro, BTW en eventuele toeslag aan Nederland inbegrepen.

(1) Deze p.m. post houdt verband met het feit dat de oeververdedigingen niet volledig zijn uitgevoerd conform hetgeen in het Verruimingsverdrag is bepaald. Indien in een later stadium blijkt dat het noodzakelijk is de oeververdedigingen alsnog geheel of gedeeltelijk uit te voeren conform hetgeen in het Verruimingsverdrag is bepaald, dan worden die werken uiterlijk voor 1 januari 2011 schriftelijk opgedragen.

(2) De Natuurherstelwerken zijn totaal geraamd op 31.310 Euro. Vlaanderen heeft hiertoe 19.980 Euro bijgedragen (afkoopsom). Voor het binnendijkse natuurherstel is een bedrag van 22.235 Euro gestort in het Nederlandse Groenfonds (dit bedrag is een onderdeel van de uitgevoerde kosten).

(3) Het aandeel Hymedis wordt voor Nederland geraamd op 1.016 Euro en voor Vlaanderen op 1.314 Euro. Totaal 2.330 Euro.

Hoofdstuk 4 : Aanpassingen aan en verduidelijkingen in het Verruimingsverdrag

Het accorderen van de nodige tekstvoorstellen inzake aanpassingen aan en verduidelijkingen in het Verruimingsverdrag, teneinde de opmerkingen uit hoofdstuk 4 van het eerste voortgangsrapport te formaliseren, heeft nog niet plaatsgevonden.

Hoofdstuk 5 : Aanbevelingen van Rekenhof en Rekenkamer

In het eerste en het tweede voortgangsrapport werd aandacht besteed aan een aantal opmerkingen en aanbevelingen van het Belgische Rekenhof en de Nederlandse Algemene Rekenkamer. Geconstateerd werd dat de meeste opmerkingen en aanbevelingen geen impact meer hebben op de uitvoering van het bestaande Verruimingsverdrag gezien het ver gevorderde stadium van de uitvoering. Met ingang van dit derde voortgangsrapport zal derhalve niet meer worden ingegaan op de gemaakte opmerkingen en aanbevelingen.

* * *

Colofon

Deze publicatie is een gezamenlijke uitgave van:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Departement Leefmilieu en Infrastructuur
Administratie Waterwegen en Zeewezen

Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20, bus 5
1000 Brussel
België

en

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Directie Zeeland

Koestraat 30
Postbus 5014
4330 KA Middelburg
Nederland

Maart 2002

